

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΒΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ

Στο εξώφυλλο, έργο του Τάκη Γιαννούσα (1923-2010): «Ο άγιος Διονύσιος ο εν Ολύμπω. Άγγελοι, ζώα, ο Ξερόλακκας που πλημμυρίζει, ιμάτιο που έπεσε στο νερό, στο φουσκωμένο ποτάμι βάρκες. Το άρμα του προφήτη Ηλία, η κιβωτός που σώζει».

Τέμπερα σε νοβοπάν, 73x52 εκ.

Το έργο αναδημοσιεύεται από το λεύκωμα *Τάκης Γιαννούσας* του Μορφωτικού Ομίλου Βελβεντού (2008), απ' όπου προέρχεται η περιγραφή που έδωσε ο ζωγράφος. Η αναδημοσίευση γίνεται με την άδεια του Μ.Ο.Β. και των κληρονόμων του Τάκη Γιαννούσα.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

© Γιάννης Παλαβός & Εκδόσεις Ίκαρος 2024

ISBN 978-960-572-703-1

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΒΟΣ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ

Διηγήματα

ΙΚΑΡΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ελάφι.....	9
Ο σταυρός	15
Η λιακάδα	21
Ο Γιάννης.....	27
Ζήνος	33
Μάτια	39
Μεγάλος	45
Στη γέφυρα	49
Βάγια.....	57
Το δέντρο.....	63
Η πένσα.....	69
Το παιδί.....	73
 Πρώτες δημοσιεύσεις.....	 77

ΕΛΛΑΦΙ

Στέκεσαι στο ξύλινο γεφυράκι πάνω απ' τον Θολό-
λακκα. Είσαι δεκατεσσάρων ετών. Έχεις αφήσει
το ποδήλατο στο δάπεδο της γέφυρας. Είναι Φεβρουά-
ριος, ο χείμαρρος κατεβαίνει ορμητικός. Το νερό αφρίζει
κάτω απ' τα πόδια σου. Έχεις γείρει στην κουπα-
στή. Χαζεύεις τα μικρά ουράνια τόξα που αιωρούνται
πάνω απ' το νερό. Δίπλα ξεκινούν τα πρώτα έλατα
που φτάνουν ως την κορυφή του βουνού. Πιο πέρα,
πάνω από δύο χιλιόμετρα, κοκκινίζουν οι στέγες του
χωριού. Κάτω το βλέμμα ανοίγεται χαμηλά ως τη λί-
μνη, εκεί που καταλήγει ο λάκκος. Με το αριστερό
χέρι στηρίζεις το κεφάλι σου, με το δεξί κρατάς ένα
σάντουιτς (μαρούλι, φέτα, λάδι, ελιές, ρίγανη) που
σου ετοίμασε η γυναίκα του πατέρα σου – έτσι τη λες
κι έτσι θα τη λες. Ακούς τον παφλασμό του νερού κι
ούτε ξέρεις τι σκέφτεσαι. Βιντεοπαιχνίδια, μπασκέ-
τες, συμμαθήτριες, την κηδεία (το Πάσχα κλείνουν
τρία χρόνια). Σκέφτεσαι το σχολείο και σκέφτεσαι το
καλοκαίρι που θα λείπεις έναν μήνα κατασκήνωση.
Στέκεσαι και κοιτάς το νερό και ξαφνικά τα μάτια σου
μόλις που συλλαμβάνουν πλάι σου κίνηση. Στρέφεις
το κεφάλι και βλέπεις ένα ελάφι. Είναι αρσενικό, ως
ενός έτους. Τα κέρατά του έχουν αρχίσει να φυτρών-
ουν. Είναι ασθενικό, κρυώνει. Στέκει στο χείλος του
λάκκου, αριστερά της γέφυρας. Σε κοιτάζει και το
κοιτάξεις κι εσύ. Του χαμογελάς, έπειτα κόβεις μια
μπουκιά απ' το φαγητό σου και του την πετάς. Το
ελάφι πισωπατά, ύστερα μένει ακίνητο. Πλησιάζει
διστακτικά. Πάει να μυρίσει το φαγητό, αλλά, όπως
σηκώνει το πόδι, το ασβεστόχωμα υποχωρεί και το

ελάφι γλιστράει στο νερό. Βγάζει μια κραυγή σαν φιλό γάβγισμα, αλλά γρήγορα τη σβήνει η βουή του λάκκου. Το ελάφι πασχίζει να κρατηθεί, κουνάει τα πόδια του, προσπαθεί να καρφώσει τα κέρατά του στο χώμα της κοίτης. Το νερό το παρασέρνει. Έχει ήδη απομακρυνθεί τουλάχιστον είκοσι μέτρα. Χώνεις το σάντουιτς στη σχάρα κι αρπάζεις το ποδήλατο. Βγαίνεις στον δρόμο και κατεβαίνεις παράλληλα με τον χειμάρρο κάνοντας πετάλι σαν τρελός. Κοιτάς μια τις λακκούβες στον χωματόδρομο και μια το ελάφι στο νερό. Το βλέπεις που παλεύει ενώ ο χειμάρρος το στέλνει τότε στη μια μεριά και τότε στην άλλη, καθώς το ρίχνει πάνω σε πέτρες και τσάκνα κι εγκαταλελειμμένα αγροτικά σύνεργα και μπάζα. Ποδηλατείς όσο γρηγορότερα μπορείς, έχεις ιδρώσει, αλλά το νερό είναι ορμητικό, δεν προφταίνεις το τραυματισμένο ζώο. Μόνο το βλέπεις να παραδέρνει υπό τον ήχο των παφλασμών που μπερδεύεται στ' αυτιά σου με το σφύριγμα του ανέμου. Κοντεύεις πια στο μικρό δέλτα του χειμάρρου, τριακόσια μέτρα απ' τη λίμνη. Τότε βλέπεις το ελάφι καρφωμένο σ' έναν βράχο που υψώνεται περίπου ένα μέτρο, καταμεσής στο νερό. Η ορμή το έριξε πάνω του, το τίναξε ψηλά απ' την επιφάνεια και το σώμα έμεινε στην πέτρα. Η πέτρα, εκεί που δεν φτάνει το νερό, είναι βαμμένη στο αίμα. Πλησιάζεις, αφήνεις το ποδήλατο στην όχθη. Δεν μπορείς να καταλάβεις αν το ζώο είναι νεκρό. Πάντως δεν κουνιέται. Σουρουπώνει. Τα ελάφια βγαίνουν για τροφή όταν το φως είναι λιγοστό, σκέφτεσαι. Προσπαθείς να πας κοντά, προσεκτικά, μη γλιστρήσεις. Μπαίνεις στο διπλανό χωράφι, κόβεις ένα κλαδί από

μια νεαρή μηλιά. Κεντρίζεις με τη βέργα το ζώο. Τίποτα. Αποφασίζεις να κατέβεις. Από μακριά βλέπεις τα αναμμένα φώτα του χωριού. Ο πατέρας σου κι αυτή θα γύρισαν απ' το κλάδεμα, πρώτη μέρα. Σου είπαν κι εσένα να πας, αλλά έχεις να τους μιλήσεις μέρες. Έτσι πήρες το ποδήλατο και βγήκες στις πλαγιές. Βρίσκεις ένα πάτημα και κατεβαίνεις. Ο λάκκος, καθώς πέφτει το σκοτάδι, σου μοιάζει ακόμα πιο μανιασμένος. Θα 'ναι ενάμισι μέτρο βάθος, σκέφτεσαι. Και μπαίνεις στο νερό. Στην αρχή είναι παγωμένο, μετά πιο παγωμένο. Αλλά δεν σε νοιάζει. Συγκεντρώνεσαι στο κάθε βήμα, το ένα πόδι μετά το άλλο. Είσαι στο νερό ως τον αφαλό, όμως έχεις μουσκέψει ολόκληρος. Στη μύτη σου οσμή από καυσόξυλα, στα βλέφαρα κρύσταλλοι. Απλώνεις τα χέρια, πιάνεις το ζώο. Θα ζυγίζει δεκαπέντε κιλά. Το ρίχνεις στους ώμους σου, το περνάς γύρω απ' τον λαιμό. Η επιστροφή τώρα είναι δυσκολότερη, δεν μπορείς να ελιχθείς, η ισορροπία σου κλονίζεται με το παραμικρό. Νερό και αίμα στάζουν στο στήθος σου. Σταματάς να πάρεις μια ανάσα, το ψύχος περονιάζει, σε διαπερνά. Αναζητάς το σημείο απ' όπου κατέβηκες, ο ήλιος έδυσε, δεν το διακρίνεις. Το νερό φουσκώνει ασταμάτητα. Κοντοστέκεσαι. Ξάφνου νιώθεις στον λαιμό σου την ανάσα του ελαφιού. Δεν το πιστεύεις, λες είναι ο αέρας. Αλλά το ζώο ανασαίνει. Κι απλώνεις το πόδι και προχωράς και με το βάρος στους ώμους προσπαθείς να σκαρφαλώσεις μέχρι έξω. Το ασβεστόχωμα έχει ποτίσει, κοτρόνες κατρακυλούν, γονατίζεις. Και φαχουλευτα με το πόδι, μετά από ώρα, ενώ ο αποσπερίτης ανατέλλει πάνω

απ' την κοιλάδα, εσύ φτάνεις στην όχθη. Στάζεις, κρυνώνεις. Έχεις ακόμα το ζώο στους ώμους. Βγάζεις το φακό του ποδηλάτου και μπαίνεις στον γειτονικό μηλεώνα. Κοιτάς τριγύρω, στην άλλη άκρη είναι το παράπηγμα για τα τελάρα. Ανοίγεις βήμα, διασχίζεις το χωράφι. Η πόρτα είναι μανταλωμένη, την κλοτσάς, ξεχαρβαλώνεται. Στερεώνεις πίσω της δυο τενεκέδες, ακουμπάς τον φακό στην άκρη, να φέγγει όσο γίνεται περισσότερο χώρο. Έστερα πας στον πάγκο του αραδιάσματος. Απιθώνεις απαλά το ελάφι. Ο μουσαμάς του πάγκου είναι φθαρμένος και νοτίζει, τον βάφει ένα νερουλό ροζ. Στο μεταξύ τρέμεις. Έχεις πυρετό. Ψάχνεις για φωτιά. Δεν βρίσκεις. Τρέχεις στο ποδήλατο, παίρνεις τα σπέρτα σου. Επιστρέφοντας μαζεύεις πεσμένα κλαριά και μέσα στο παράπηγμα ανάβεις φωτιά. Τώρα ο χώρος φωτίζεται καλά, είναι μια σταλιά, σύντομα θα πυρώσει. Στις γωνιές βλέπεις αράχνες, περιττώματα ποντικών. Βγάζεις τα ρούχα σου, τα απλώνεις να στεγνώσουν. Πιάνεις τον πάγκο, τον τραβάς κοντά στην εστία. Σκύβεις πάνω απ' το ελάφι. Μόλις που ανασαίνει. Είναι πληγωμένο σ' όλο του το σώμα. Σκουπίζεις το αίμα του μ' ένα στεγνό κομματί από τη φανέλα σου, το χαϊδεύεις στο κεφάλι. Παίρνεις από τη σχάρα του ποδηλάτου το σάντουιτς, το κόβεις κομμάτια, προσπαθείς να το ταΐσεις. Έστερα από λίγο το ελάφι παύει να αναπνέει. Μένεις πάνω του, γυμνός, η σκιά σου καταλαμβάνει όλη την καλύβα. Έξω απ' το παράθυρο ακούς βροχή. Απ' το χωριό φτάνει η καμπάνα, δεν μπόρεσες να μετρήσεις πόσες φορές χτύπησε, σίγουρα ο αριθμός ήταν διψήφιος. Στέκεσαι

έτσι όρθιος και λες δεν θα κλάψω, ύστερα κλαις. Κι αναποδογυρίζεις μια κλούβα, κάθεται ανάμεσα στη φωτιά και το ελάφι και λες απόψε θα μείνω εδώ, δεν θέλω, δεν πρόκειται να γυρίσω σπίτι.